I MITTEN AV EN HURRICANE

HAN VAR DANIEL I BRODER DANIEL. HAN ÄR GILBERT I HÅKAN HELLSTRÖMS »HURRICANE GILBERT«. NOVELLS STEFAN WESTRIN BERÄTTAR OM AVHOPPEN, VÄNSKAPEN OCH HJÄRTFELET SOM VAR NÄRA ATT KOSTA DANIEL GILBERT LIVET.

TEXT: STEFAN WESTRIN FOTO: HENRIC LINDSTEN

1. WAY OUT WEST

Daniel Gilbert grät.

Det var visserligen inte ovanligt att han gjorde det när han spelade med Håkan. Särskilt i slutet av turnéer kunde alla fördämningar brista. Men det brukade sällan synas. Här var det annorlunda, här såg alla, fast det visste han inte om. Han såg inte kamerorna som filmade allt som hände på scenen och projicerade det på skärmar bakom dem. Men alla andra såg. Att Daniel Gilbert grät.

Det var sista spelningen på sommarturnén med Håkan Hellström och i det läget räknade Daniel aldrig med att det skulle komma ännu en turnévända. I det läget tänkte han bara: det här är sista gången vi spelar tillsammans. Kanske någonsin. Det kan ju bli så. Daniel Gilbert var inte en människa som tog någonting för givet. Han hade sitt hjärta som tick-tick-tickade där inne som en tidsinställd bomb. Det gick inte att ställa några prognoser.

Och Daniel som hade blivit så satans packad i går, som varit en sådan idiot, som gjort sin flickvän så arg, ledsen och besviken. Som tappat bort alla så fort han kom ut på festivalområdet och sedan drivit omkring själv i Slottsskogens folkmyller.

De hade spelat med Håkan på en festival i Oslo och Daniel hade supit på bussen hem. När man slutar spela och går ner från scenen så uppstår det som ett stort hål av tomhet inom en. Ett hål som skriker efter att fyllas med öl och vodka. Daniel försökte egentligen låta bli att trilla in i den grejen nu för tiden, men just då, just den här gången hade han inte lyckats. Han hade blivit fullast på bussen. Han skulle se Broder Daniel.

Det var länge sedan de lämnade Broder Daniel åt sitt öde, både han och Håkan. Två killar som inte kan ta en konflikt. Två killar vars favorituttryck efter tre öl är »fock it, vi släpper det«. Som har tränat sig i att svälja allting inom sig, och därför hellre står tillbaka och säger »okej, men då skiter jag i det här« än stannar kvar när det blir alltför mycket bråk.

Broder Daniel bråkade fan hela tiden. Alla bråkade med alla. It was bound to happen.

Under en lång tid hade han inte ens tänkt på Broder Daniel, men nu hade han förstått att det var någonting på gång, nu när punkten en gång för alla skulle sättas, avskedskonserten på Way Out West. Tidningarna hade ringt, radion hade kommit. Man hade märkt det på hela stämningen. Själv hade Daniel aldrig fattat att Broder Daniel blivit så här stort, för så här många människor. Han hade ju bara varit med på första skivan, som inte sålde mer än några tusen ex första året, och det kändes som om de flesta som dök upp på deras spelningar kom bara för att underhålla någon konstig mobbarnerv, garva åt missfostren från västkusten som kröp omkring och bar sig åt. Och nu detta.

Han hade fortfarande varit packad när han närmade sig stora scenen. Han hade ensam ställt sig mitt i folkhavet framför scenen och låtit allting rulla över honom. Nyktrat till allt mer under konsertens gång.

Den hade varit fantastisk. Det märktes att de faktiskt hade ansträngt sig för det här, för att göra något betydelsefullt. Allra mest fantastisk hade Henrik Berggren varit. Han som aldrig någonsin hade varit något annat än arrogant på scenen. Liksom. Fuck You! Men igår hade han inte haft någonting av det, bara utstrålat en mänsklig värme som ingen någonsin hade sett hos Henrik Berggren på en scen. Det hade varit ett värdigt avslut.

Efteråt hade Daniel inte velat något annat än att gå hem och lägga sig. Det måste ha varit natt när han släntrade hem genom Slottsskogen, men det kändes som en morgon. Broder Daniel hade satt punkt, och han hade känt en väldig ro uppfylla honom invändigt. Det där hålet inne i honom hade fyllts igen hur lätt som helst.

➔

»När man slutar spela och går ner från scenen så uppstår det som ett stort hål av tomhet inom en. Ett hål som skriker efter att fyllas med öl och vodka.«

➔ Nu var det plötsligt dagen efter och han stod på scenen med Håkan. Han var knappast i balans inför den här spelningen. Dålig sömn, spelning, vodka, dålig sömn igen och så spelning. Det starkt känslomässiga i Broder Daniels avsked efter Anders självmord och det starkt känslomässiga i det här som han just upplevde.

Det var sista spelningen, det var Way Out West, de var hemma i Göteborg och framför honom stod alla de här människorna och fullkomligt överöste dem med kärlek, en kärlek som inte kände några gränser och som var så… orimlig egentligen.

Flickvännen som stod där i publiken och tyckte att det var jättebra, fastän han hade betett sig som han gjorde dagen innan och fastän de inte ens hade pratat med varandra efter det. Hon där bland tusentals människor som kände så här starkt.

Daniel Gilbert visste inte vad han skulle göra av alla de här känslorna, all den här kärleken. Det enda han kunde känna var… ovärdighet. Att han inte var värd det här, det fanns inget sätt att hantera.

Han stannade upp och märkte att magen och bröstkorgen, allt var liksom en storm, en tromb därinne. Så kom det nakna pianot i »Det är så jag säger det«. Och då brast det.

2. SKINNSKALLARNA

Det var 1989, och nere på Första Långgatan låg svartklubbarna. Där kunde man dricka sig full trots att man bara var fjorton år. Utifrån såg det väldigt anonymt ut men där inne tornade klubbarna upp sig som hägringar. Runt innergården och upp på väggarna löpte avsatserna. Fem svartklubbar kunde vara öppna samtidigt inne i lägenheterna här. Vad de hette? LPC. Mickes. Soulfire…

Ja, då var det flott här. Eller nej, det var sunkigt egentligen. Folk kräktes från avsatserna och då gällde det att inte stå där nere. Det spyddes eller pissades. Rakt ner bara.

Men man kunde gå upp på taket och titta på soluppgången när det dagades. Här satt de fram till fem, sex på morgnarna, då pannkakscaféet på Fjärde Långgatan öppnade.

Henrik Berggren var en stilig ung man redan då, med bakåtstruken svart Nick Cave-page och myggjagare. Han och Daniel var bästa vänner, delade på allt. Framför allt ➔

Daniel Gilbert på Stampens kyrkogård, där Broder Daniel brukade hänga i tonåren.

PERSONGALLERI

DANIEL GILBERT, född 1974, bildade bandet Broder Daniel tillsammans med Henrik Berggren 1989. 1995 hoppade han av efter ett internt bråk. Under 2000-talet har han blivit känd som Håkan Hellströms gitarrist, bästa vän och bollplank, med en spelstil som har beskrivits som »bakvänd« och intuitiv. Hellströms låt »Hurricane Gilbert«, från 2005 års skiva »Ett kolikbarns bekännelser«, handlar om Daniel. I dag bor Daniel i Majorna i Göteborg med sin flickvän och sin son från ett tidigare äktenskap.

HENRIK BERGGREN, född 1974, var Broder Danielsfrontfigur och den ende i bandet som var med från början till slut. Efter tre album under senare halvan av nittiotalet och ett fjärde utgivet 2003 satte Broder Daniel punkt med en konsert på festivalen Way Out West, sommaren 2008.

➔ känslan av andnöd i den bedövande tråkiga privatskolan med snobbungar som de hade hamnat på. De enda lektioner som Daniel kunde minnas med glädje var bildlektionerna. Han och Henrik hade haft en idé om att de inte skulle göra någonting själva, bara ta andras grejer och göra om dem. De gick loss på klasskompisarnas konstverk. Tog dem och ändrade på dem. Sprayade lack på dem. Eller bankade på dem med hammare. Han undrade fortfarande varför deras klasskamrater hade låtit dem hållas när de höll på med det där.

Annars gick de inte på så många lektioner över huvud taget. Det skulle aldrig leda någonstans ändå. De hängde mest en bit utanför skolgården, på Stampens kyrkogård. Där satt de om dagarna och rökte och drack folköl. Där konsoliderades Broder Daniel-gänget, det gäng som alltid skulle finnas runt bandet. De blev enormt tajta, det blir väl så när man är fjorton år och i opposition mot allt och utan flickvänner. Daniel kom ihåg skylten som satt över ingången till Stampens kyrkogård, skylten som för evigt hade etsat sig fast i allas minne. »Tänk på döden«.

Svartsynen delades av alla i gänget. Den blev en drivkraft för vissa, ett hinder för andra.

Men någonting måste man ha att tro på, någonting måste kunna utmana tanken på att allt är svart meningslöshet, dömt till undergång. Och detta något var ett dionysiskt känslorus, ohämmat och hundraprocentigt uppriktigt. Det var det Broder Daniel handlade om. Det var egentligen det Håkan Hellström handlade om också, förresten.

Men i början rådde bara total beröringsanarki, de ville bara skaka om meningslösheten till varje pris. Sedan spelade det ingen roll om det gjordes genom att man halsade ur en vinare eller spelade gitarr så hårt man bara kunde.

Henrik och Daniel bildade Broder Daniel i åttan. Snart hoppade Håkan på. De hade bara repat ett par gånger när Håkan plötsligt satt i en sandlåda i Bjurås och sade att han hade skrivit en låt, vilket var ovanligt, det hade varken Daniel eller Henrik gjort. Haha. Håkan Hellström. Han var så stirrig på den tiden, som en tjackpundare utan tjack på något vis. Alltid stressad. Alltid på väg någonstans. Den där låten som Håkan sade att han hade skrivit var egentligen »You can't always get what you want«. Rolling Stones-låten. Men det visste de ju inte då.

Valvet hette ett ställe som låg där inne bland svartklubbarna på Första Långgatan. Där hade alla möjliga spelat. Skinheadsbanden. Kängpunkarna. Hårdrockarna.

Daniel gick runt i Göteborg innan Broder Daniels första riktiga spelning och satte upp hemmagjorda affischer. Han hade klippt sönder omslaget till en Gabriel Garcia Marquez-roman och byggt nya motiv av bitarna på stencilerade A4-ark. Det blev någonting med en gubbe och ett flygplan och en kniv i magen. Men Daniel, Håkan och Henrik – nerverna låg utanpå deras kroppar innan den där spelningen på Valvet. Redan då hade de skjutit sig själva så jävla långt ut i stratosfären när det gällde sociala normer. De hade så radikalt ställt sig vid sidan av allt, och det enda de kunde göra för att få känna att de var normala var att ställa sig själva på en scen. Ändå var de rädda för att göra bort sig. Tänk om ingen skulle begripa någonting.

I det tillståndet soundcheckade de uppe på Valvet. I det tillståndet bevittnade de här självpåtaget missanpassade fjortonåringarna hur deras ljudtekniker fick ett utbrott, slet ur sladdarna ur mixerbordet och skrek:

”Det låter för jävligt! Och det hörs ju för fan ända bort till Järntorget. Håll käften!”

Valvet var egentligen alkoholfritt, men de hade smugglat in sprit till logen för att bygga upp självkänslan. Från logen kunde man skymta trappen upp till ingången. Det var så de fick syn på skinnskallarna. Femton stycken där ute i trapphuset, de hade väl suttit och förvärmt någonstans och nu skulle de in på Valvet. Så Daniel och Henrik och Håkan – redan småfulla, varma och med pulsslagen ekande i kroppen – sprang ut och vädjade: »vi vill inte att de ska komma in, vi vill inte det«. Men det sket dörrvakten i. Han var också skinnskalle. Det var hans polare, det här.

Så mycket adrenalin som ändå skulle ha pumpats ut i kroppen inför den här spelningen! Och så står det dessutom ett skinnskallegäng ute i trapphuset och gör att allt det där blir upphöjt till sju tusen. Det var en hotfull stämning, en aggressiv, elektrisk spänning i lokalen. Man hade kunnat skära genom den med ett slött papper.

Daniel greppade basen. Nedanför scenen stod förbandet och ett tjugotal tappra och var ➔

PERSONGALLERI

HÅKAN HELLSTRÖM, född 1974, hoppade av Broder Daniel 1995 utan att själv riktigt veta varför. Två veckor senare fick bandet skivkontrakt. Håkan blev trummis i Honey is Cool, men gjorde comeback i Broder Daniel 1997. Ett par år senare spelade han in ett soloalbum som hyllades snart sagt överallt. Sedan följde bredast tänkbara berömmelse, framträdande i »Allsång på Skansen« och utmärkelsen »Årets göteborgare«. Gav senast ut skivan »För sent för Edelweiss« 2008.

ANDERS GÖTHBERG, född 1975, spelade gitarr i Broder Daniel från 1992 och framåt. Natten till den 30 mars 2008 parkerade han sin bil på Västerbron i Stockholm, gick ut, och hoppade. Han påträffades senare död. Broder Daniel avskedskonsert samma sommar presenterades som en hyllning till Anders.

förmodligen lika rädda de. Tankarna i Daniels skalle rusade omkring som radiobilar i dimma medan han försökte koncentrera sig på att spela: Är det så här det är? Är det så här det ska vara att stå på en scen? Att någon när som helst kan hoppa upp och sticka en kniv i en? Eller ännu värre: tänk om de tycker att det är bra? Skinnskallarna. Och i så fall: varför i helvete tycker de det?

Fem minuter senare stormade de in och började trycka upp publiken mot väggarna. Sedan stod de där och skrek och heilade. En stor jävel hoppade upp på scenen och började heila därifrån. Håkan och Henrik var helt säkra på att det var Ulf Ekberg från Ace of Base. Daniel var mer osäker, så han brukade utelämna den detaljen. Men han mindes det som i slow motion, hur rädd han var, och hur arg, eller mest rädd egentligen, men att han också impulsivt kände att den där snubben kan inte få stå kvar där. Broder Daniel kan inte börja sin karriär med att bli en del av något korkat, absurt nazist-statement.

Daniel tog sats med basen och tryckte till det dryga aset, knuffade ner honom från scenen.

Skinnskallen blev tokig. Han kravlade tillbaka upp på scenen och nitade Daniel. Broder Daniels första spelning var slut.

3. HUGGORMEN

Huggormen var en av de historier om Daniel som Håkan Hellström älskade att berätta. Den utspelade sig i skogen någon mil utanför Hindås, mellan Göteborg och Borås, i Daniels barndomshem. Det var 1974 och Maritha Gilbert väntade sitt tredje barn. Vinden hade tilltagit under hela dagen och vid fyratiden på eftermiddagen slogs strömmen ut i hemmet. För att hålla värmen i stugan gick maken Bengt ut i boden och hämtade ved att elda med. På kvällen kom värkarna. Bengt skjutsade barnen till morfar och mormor och åkte sedan efter in till lasarettet. Där, i marsstormen, föddes Daniel. Bengt sov över på sjukhuset och åkte sedan hem till huset för att byta kläder innan jobbet. Det var då han upptäckte den.

Den låg där, mitt på vardagsrumsgolvet, och väntade på honom. Hade väl hasat sig ner i vedkorgen och tagit sig in den vägen. Huggormen.

Daniel gillade också den där historien. Den var så övertydlig. Den betydde: Daniel Gilbert föddes under ett dåligt tecken.

Han föddes den där natten med ett läckande hjärta. Så småningom skulle han få diagnosen endokardit, ett hjärtfel som i vanliga fall drabbar sprutnarkomaner men som i hans fall kom sig av bristande munhygien. När han var 24 höll hans hjärta på att explodera. Feberfrossan fick honom att falla ihop i en hög på golvet hemma i lägenheten, och han blev förbryllad när han vaknade upp igen av att läkarna sade »Daniel, det var tur för dig att du inte ägnat dig åt någonting ansträngande på senaste tiden!«.

Den helgen hade han spelat med sitt band två kvällar i rad, kånkat grejer på dagarna, gett allt på scenen och sedan försökt ha fest på kvällarna i det där eländiga tillståndet. Nu förklarade läkarna för honom att hans hjärta långsamt höll på att ruttna.

I fyra månader låg han på infektionskliniken på Östra sjukhuset. I fyra månader träffade han i stort sett bara människor som höll på att dö.

Otursförföljda Daniel.

Som fått näsan knäckt vid tre olika tillfällen. Mer eller mindre oprovocerat våld varje gång.

Som hade turnerat i rullstol efter att ha vaknat upp i Paris och insett att han inte kunde stå på vänsterfoten, och som hade blivit lam i fingrarna efter att ha spelat med nerverna klämda i vänster arm.

Men det värsta var ändå hålet som Fru Hurricane lämnade efter sig…

Daniel Gilbert hade älskat Frank Sinatra ända sedan han var barn, framför allt skivan »Songs for Swinging Lovers«. Om man frågade honom varför så svarade han blixtsnabbt: »Därför att det är totalt hjärndöd musik!«.

Den hade någonting som tilltalade Daniel speciellt. Den hade ett okomplicerat förhållande till kärlek.

Människor som tror på evig kärlek måste antingen vara extremt dumma eller extremt godtrogna. Det var Daniels ärliga mening. Ändå ville han inget hellre än att själv sälla sig till de människorna. Han såg liksom ingen annan mening med livet.

När de var yngre sökte de kärleken för att de inte hade den. Gick ut varje torsdag, varje fredag, varje lördag för att hitta den. Men de hittade den aldrig riktigt, det slutade oftast med ett par öl för mycket i stället. Så plötsligt dök hon upp. Och – mot allt förnuft – verkade det funka. De gifte sig. Sonen kom. Daniel trodde att det här var kärleken som skulle hålla döden stången. En kärlek som var så stark att den skulle sitta kvar i träden på kyrkogården när de båda var borta. Att den för alltid skulle sjunga genom lönnarna som efter en våldsam elektrisk stöt. En evig kärlek. Mot allt förnuft.

Och så tortyren som följde. Tårarna. Skriken. De långa månader som han inte gick utanför lägenheten. För Daniel var det fortfarande den stora kärleken, den som skulle vara för evigt. Han sade till alla att det var okej, det gick hyfsat, det var ingen fara. Alla runt omkring honom drabbades, men det var svårt för dem att göra något när Daniel förnekade allt.

Daniel trodde på kärleken som en del trodde på andeväsen. Men han litade inte på den. Hans kärlek var en lömsk jävel som man först måste hitta och sedan hålla fast. Det var en kamp. Men det var en kamp som till slut skulle vara värd att ha utkämpat.

Till slut rasade hela skiten samman, ungefär lika elegant som en ölflaska som kastas ner från ett öppet fönster på tredje våningen, ritar en osynlig båge i luften och trasas sönder i ett moln av splitter när den slår mot asfalten. Bara tre år efter att de träffats var skilsmässan också formellt avklarad.

4. HURRICANE GILBERT

Daniel och Håkan hade kommit varandra allt närmare efter att de båda hoppat av Broder Daniel. Håkan startade ett eget projekt som hette Broder Påvel och sprang runt med sjömanskostym i hela Göteborg. Daniel följde snällt efter och plåtade honom. Sedan satte de upp fotografierna över hela stan.

Så när Daniels mur av förklaringar om sitt havererande förhållande började brista, när väggen till slut var täckt av ett finmaskigt nät av sprickor, blev det Håkan som till slut slog in hela skiten med en murbräcka. Han gjorde det på sitt eget poetiska sätt förstås.

Det lilla trapphuset såg verkligen inte mycket ut för världen. Det gick i grått med ett litet genomskitigt fönster som enda ljusinsläpp. En kort trappa upp och en kort trappa ner. Ett räcke. Det var allt. Här satt Daniel, först i den allmänna skumheten, sedan i mörkret, timme efter timme. Tio på dagen till två på natten, för sig själv, med bara en gitarr, en förstärkare, ett par lurar och några öl.

Året var 2004 och innanför dörren låg Mattias studio där de var mitt uppe i inspelningen av »Ett kolikbarns bekännelser«. Men just Daniel fick inte vara med inne i studion. I dag skulle de spela in den där låten.

Låten hade varit en helig ko för Håkan under en lång tid, och Daniel fick på inga villkors vis höra den. Daniel hade inte frågat varför, sådant här hade ingått i spelet ända sedan Håkans första demo. Rätt som det var kunde någon i bandet hänvisas ut till en bil på parkeringen och inte bli insläppt på resten av dagen. Håkan var väldigt tunnelseende när han spelade in, och det var ingen bra idé att störa honom. Förresten brydde sig Daniel inte så mycket om det heller, det var skönt att leva i ovisshet.

Så han tänkte inte något särskilt egentligen när den där dagen kom, bara »jaha, då var det väl dags då«. Lite som när man går till tandläkaren. Och så gick han ut och satte sig i trappen.

Den här gången fick han i alla fall höra ungefär hur låten gick när de andra började spela in. Men han fick inte höra texten. Hans egen uppgift var begränsad till att försöka hitta på någon sorts gitarreffekter att lägga över allting. Så han satt där och plinkade. Spelade lite med ölflaskan mot strängarna. Det blev ett kallt och kargt ljud där ute.

Han kände sig rastlös, lite full och ensam. Han undrade om de andra hade glömt bort honom. Slog taktfast med flaskan mot räcket mot slutet av låten.

Om jag skramlar sist av alla så kommer de kanske ihåg att jag sitter här, tänkte han.

Först senare skulle han verkligen få höra låten. Först senare skulle han förstå att den handlade om honom själv.

Det var när Daniel hörde »Hurricane Gilbert« för första gången som han förstod att alla såg. Även om de inte visste detaljerna, så såg de det lidande han gick igenom. Det gick upp för honom att det drabbade alla runtomkring.

»Hurricane Gilbert« var Håkans sätt att hantera det här, hans sätt att visa att han brydde sig. Låten gjorde det möjligt för dem, för hela bandet, att ta hand om varandra på ett sätt som de inte hade kunnat göra tidigare. Den totala nihilism som de hade burit som sköldar genom livet luckrades upp för alltid.

5. GÖTEBORG

Daniel Gilbert suckade och tittade ut genom ett av fönstren inne i Sjömanskyrkan. Han satt för sig själv vid ett bord och såg på hamnen.

Han tänkte att han var tacksam att han hade fått verka i två geniers kölvatten. Först i Henrik Berggrens. Sedan i Håkan Hellströms. Sådant kan nästan få en att tro på tur i oturen.

Båda hade varit hans bästa vänner. Med Henrik var det länge sedan. Efter att Daniel slutade i Broder Daniel hade det blivit så himla konstruerat och konstigt när de träffades. Man kan ju inte bli bästa kompis med sitt ex om man säger så.

Nu var det en vanlig dag i november. Himlen var låg och grå och ett kallt regn låg vågrätt därunder.

Han suckade igen.

Den här jävla stan.

Som de hade ägnat så ofantligt mycket energi åt att hata. De här gatorna som alltid hade varit deras fiender. Som de hade drömt sig bort ifrån. Cruel Town.

Henrik hade hatat den allra mest förstås. Gjorde det väl nu också. Ändå bodde han fortfarande kvar. Daniel log vid tanken.

Men visst, Henrik hade ju flyttat en sväng till Stockholm, precis som Håkan hade flyttat, och precis som Daniel själv hade flyttat.

Och Henrik upptäckte väl, han också, att det är samma skit där som här, bara i större skala. Bara fler frestelser och mindre tid att hänge sig åt dem. Då var det bättre att bo här, där man kunde ta det lite lugnt mellan varven.

Nu var det som om allting hade mjukats upp i kanterna.

Daniel hade till och med börjat lära sig några ackord.

Efter två decennier som gitarrist i två av de mest älskade och inflytelserika banden i svensk rockhistoria började han lära sig gitarrackord. Det skedde ytterst motvilligt. Det var ju aldrig meningen att han skulle bli nån jävla yrkesmusiker liksom. Han vägrade lära sig namnen på ackorden. Han ➔

Han tänkte att han var tacksam att han hade fått verka i två geniers kölvatten. Först i Henrik Berggrens. Sedan i Håkan Hellströms. Sådant kan nästan få en att tro på tur i oturen.

➔ hittade på egna namn i stället, som för att försvara tilltaget för sig själv. Men han lärde sig dem.

Något hade också hänt med nihilismen, svartsynen, den benhårda inställningen att hela skiten är dömd att gå åt helvete. Han var fortfarande tjurig och envis. Han såg sig fortfarande som en fullkomligt missanpassad människa. Han tyckte fortfarande att den enda gången han kände sig normal var när han stod på en scen. Det var precis som på Valvet. Fortfarande.

Men han kände sig splittrad i det också, fann ingen nåd i det.

Han hade alltid trott att han skulle dö först i gänget. Det hade liksom inte varit så himla mycket att fundera på, han hade sitt medfödda hjärtfel. Han hade förlikat sig med tanken.

Och när sedan Anders i stället försvann, och på ett sånt jäkla sätt också, då fick man tänka om lite. Då märkte man att det inte alltid behöver vara som man hade tänkt sig.

Strax efter att de fått veta att Anders tagit sitt liv spelade Daniel med Håkan på Scandinavium. De hade bestämt sig för att de skulle gå till Ritz efteråt och snacka.

När de kom fram var alla redan där. Det gamla gänget hade som på ett tecken samlats på Ritz. Daniel slogs av hur stämningen hade förändrats. De hade alla släppt garden inför varandra.

Nu upptäckte Daniel att han satt och stirrade på sin falukorvsmacka.

På borden runt omkring satt andra och gjorde ungefär samma sak. Satt och stirrade, försjunkna i sig själva.

Daniel tittade upp och ut över hamnen igen.

Han framkallade för sitt inre den där skylten över Stampens kyrkogård. »Tänk på döden«.

Den hade fått en ny innebörd.

För den uppmanade ju också sin motsats. Den uppmanade till att tänka att man faktiskt finns till här och nu, och att man måste göra någonting av det. Inne i Daniel Gilbert hade en dörrglipa öppnats. ■